

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

69 ncu Birleşim

21 Ağustos 1981 Cuma

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	284	2. — Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/193) (S. Sayısı : 253)	287:298
II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	284	III. — ÇEŞİTLİ İŞLER	298
1. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/206) (S. Sayısı : 252)	284:287	1. — Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri Orgeneral Haydar Saltık'ın 1 nci Ordu Komutanlığına atanması nedeniyle yaptığı veda konuşması.	298

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

20 Ağustos 1981 Perşembe

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun Değişik 59 ncu Maddesine Bir Fıkra İlavesine Dair Kanun Tasarısı (1/100) (S. Sayısı : 247 ve 247'ye 1 nci Ek) ile;

357 sayılı Askeri Hâkimler Kanununa 2219 sayılı Kanunla eklenen ek 5 nci maddenin 1 ve 2 nci fıkralarının değiştirilmesi (2/64) (S. Sayısı : 249),

926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Ka-

nununa bir ek geçici madde eklenmesi (2/65) (S. Sayısı : 250) haklarında kanun teklifleri ve

Başbakanlık Deniz Teşkilatı Hakkında Kanun Tasarısı (1/204) (S. Sayısı : 251) kabul edildi.

21 Ağustos 1981 Cuma günü saat 17.00'de toplanılmak üzere birleşime saat 15.45'te son verildi.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.20

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K.K.K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Millî Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Millî Güvenlik Konseyinin 69 ncu Birleşimini açıyorum.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/206) S. Sayısı : 252)

BAŞKAN — Gündemimize göre, kanun tasarısı ve tekliflerinin görüşmesine başlıyoruz.

Gündemin 1 nci sırasında, 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve bu konudaki İhtisas Komisyonu Raporu mevcuttur. Bu rapor 252 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

Bu tasarıyla ilgili İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık Temsilcisi arkadaşlarımız yerlerini aldılar.

Şimdi kanunun tümü üzerinde görüşme açıyorum ve bu konuda izahat vermek üzere ilk sözü Komisyon Sözcüsüne bırakıyorum.

Buyurun.

(1) 252 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım; dış ülkelerde tanıtma ve enformasyon işlerinin daha iyi yürütülebilmesi için, dış görevlere uygun evsafa personelin temininde kaynağı genişletmek, görevlerinde başarı gösterenlerin daha uzun süre kalmalarını, başarısız olanların görevden alınmalarını, ayrıca avans göndermede bugün doğan bazı sorunları gidermek amacıyla bu tasarı hazırlanarak yüksek tensiplerine sunulmuştur.

Özellikle tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri ve basın ataşelikleri olmak üzere teşkilat tadat edilmiş, mesleklerinde yetişmiş bilgili ve tecrübeli kişilerin yurt dışı temsilciliklerimizde görev yapmalarını sağlayıcı düzenleme getirilmiştir.

Ayrıca, bir ilke ile de hizmetin götürüleceği ülkenin dilinin Türkçe olması halinde bu ülkeye atanacak temsilcilerin de o ülkede en geçerli bir yabancı

dil bilgisine sahip olmaları koşulu da, bir değişiklik olarak tasarıya ilave edilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Bakanlığımızın bu konuda bir diyeceği var mı efendim?..

NECATİ ÖZKANER (Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Temsilcisi) — Hayır, yok efendim.

BAŞKAN — O halde tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 3 ncü maddesinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«C) Yurt dışında :

Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri, basın ataşelikleri, basın merkezleri.»

BAŞKAN — Zannediyorum bu «turizm» kelimesi kaldırıldı bunun başından. Çünkü o ülkelerde turizm deyince, bu diplomatik haklardan faydalanıyorlar oradaki temsilcilerimiz. Onun için «Tanıtma müşavirliği, tanıtma ataşelikleri» tabirinin kullanılması daha uygun bulundu; iki gün evvel Bakanın verdiği izahattan biz öyle anladık.

1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yurt dışında görevlendirilenlerin diplomatik misyon şeflikleri ile ilişkileri.

Madde 21. — Yurt dışı görevlere atanan bakanlık memurları, buldukları memleketlerdeki büyükelçilik veya elçilik veya başkonsolosluk emrinde vazife görürler. Sicil amirleri büyükelçi, elçi ve başkonsoloslardır.

Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri ve basın ataşelikleri bağlı buldukları diplomatik misyon şefinin bilgisi altında Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile doğrudan doğruya yazışma yapabilirler.»

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 28 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri, basın ataşelikleri ve basın merkezleri kurulması.

Madde 28. — Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri, basın ataşelikleri ve basın merkezleri gerekli görülen yerlerde Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur.»

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Buyurun efendim.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Zapta geçmesi için arz ediyorum. Geçen gün de sorduğum bir konu vardı. «Basın merkezleri» diyoruz. Halbuki aşağıda tadat ettiğimiz şahıslar içerisinde basın merkezi müdürlerinden bahsetmedik. Ancak Sayın Bakan dediler ki; tanıtma müşaviri, tanıtma ataşesi, basın müşaviri veya basın ataşeleri esas itibarıyla bu merkezlerin yöneticileri olacaklardır. Bu bakımdan bunlar için ayrıca bir sicil meselesi mevzubahis olmaz. Yani bunu belirtmek için arz ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun Orgeneral Saltık.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, Sayın Bakanın ilk taslak üzerinde verdiği izahattan sonra çalıştık. Burada geçen basın büroları; basın müşavirleri, ataşeleri, turizm müşavirleri ve ataşelerinin bilfiil çalışacakları hürolardır, merkezlerdir. Oraya «Basın Merkezi Müdürü» kaydıyla yeni bir statü getirilmişti. Basın merkezi müdürünün bu şekilde müşavir mi, ataşe mi, yoksa idari memur mu olacağı hakkında bir sürü sorular doğabilirdi. Zaten verilen izahattan da Yüce Heyetiniz tatmin olmuştu. Bu müşavirler veya ataşeler burada çalışacağına göre, burada büro açma yetkisini verdik. Bir bina kiralayacak, burayı büro olarak açacak. Bu büronun içerisinde de müşavir ve ataşeler hizmet görecekler. O açıdan burada geçen «müdür» deyimlerini Komisyon olarak kaldırdık.

BAŞKAN — Ayrıca müdür olmayacak yani.

ORGNERAL NURETTİN ERSİN — Zapta geçmesi için arz ettim efendim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

3 ncü madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yurt dışı teşkilat giderleri :

Madde 32. — Yurt dışı teşkilatının giderleri için tanıtma müşavirlerine, tanıtma ataşelerine, basın müşavirlerine ve basın ataşelerine ve bu görevlere vekâlet edenlere avans gönderilir.

Bu avansın sınırları Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.»

BAŞKAN — 4 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 5. — 265 sayılı Kanunun Ek 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ek Madde 1. — 1. Yurt dışı teşkilatına tanıtma müşaviri, tanıtma ataşesi, basın müşaviri, basın ataşesi olarak atanacakların :

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 nci maddesinde yazılı şartları taşımaları,

b) Öğretim derecesinin yüksek olduğu Millî Eğitim Bakanlığınca tasdik olunan yüksekokullardan veya fakültelerden mezun olmuş olmaları,

c) İngilizce, Fransızca, Almanca dillerinden birini veya hizmetin görüleceği ülkenin dilini, hizmetin görüleceği ülkenin dilinin Türkçe olması halinde o ülkede en geçerli bir yabancı dili okuyup yazmaya ve konuşmaya muktedir olduklarını hazırlanacak bir yönetmelik gereğince yetkili üniversite öğretim üyelerinin çoğunlukta buldukları bir kuralda verecekleri bir sınavda tevsik etmeleri,

d) Yurt dışı göreve tayinden önce en az iki yıl müddetle aralıksız olarak Bakanlık merkez veya yurt içi teşkilatında çalışmış bulunmaları şarttır.

2. Ancak 1 nci fıkrada belirtilen nitelikte personel bulunmadığı takdirde :

a) Ekonomi, pazarlama ve tanıtma konularında bilgi ve ihtisas sahibi olup turizm alanında kesintisiz sekiz yıl süreyle fiilen hizmet vermiş olanlar tanıtma müşavirliklerine ve tanıtma ataşeliklerine, bu maddenin 1 nci fıkrada (d) bendi dışındaki diğer şartları taşımaları,

b) Basın ve enformasyon konularında bilgili, yetenekli ve tecrübeli olup en az on yıl süreyle fiilen gazetecilik yapmış ve sekiz yıl sarı basın kartı taşımış olanlar basın müşavirliklerine ve basın ataşeliklerine bu maddenin 1 nci fıkrada (b) ve (d) bentleri dışındaki diğer şartları taşımaları koşuluyla atanabilirler.»

BAŞKAN — 5 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 6. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ek Madde 2. — 1. Dış teşkilata atanmaların yurt dışı görev süreleri her defasında dört yılı aşmamak üzere hizmetin gereğine göre tespit edilir.

2. Hizmette başarılı olmadıkları tevsik edilenler bu süreden önce geri alınabilirler.

3. Gerekli görüldüğü veya yerine gönderilecek Ek Madde 1'deki niteliklere sahip personel bulunmadığı takdirde 1 nci fıkradaki süre uzatılabilir. Ancak uzatma süresi iki yılı geçemez.

4. Yeniden yurt dışına atanabilmek için Bakanlık merkez ve yurt içi teşkilatında en az üç yıl fiilen hizmet görmüş olmak şarttır.

Zorunlu hallerde; iki yılın tamamlanmış olması şartıyla yeniden atama yapılabilir.»

BAŞKAN — 6 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 7. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Ek 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«**EK MADDE 4.** — Bakanlık merkez veya yurt içi teşkilatında beş yıl hizmet görmüş, asgari lise veya dengi bir okul mezunu bulunan memurlar yurt dışı teşkilatı idari memurluklarına atanabilirler. Bunların yabancı dilbilgilerini tespit usulü ve diğer atama şartları bir yönetmelikle tespit edilir.

İdari memurların yurt dışındaki hizmet süreleri her defasında en çok dört yıldır. Yeniden atanabilmek için Bakanlık merkez veya yurt içi teşkilatında en az beş yıl çalışmış olmak şarttır. Zorunlu hallerde yurt içinde çalışma süresi üç yılı tamamlamış bulunanların yeniden atanmaları yapılabilir.»

BAŞKAN — 7 nci madde üzerinde söz isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 8 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 ncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 9 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/193) (S. Sayısı : 253)*

BAŞKAN — Gündemimizin 2 nci sırasına geçiyoruz.

2 nci sırada, Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı ve bu konudaki İhtisas Komisyonu Raporu mevcuttur. Bu rapor 253 sıra sayısıyla basılıp dağıtılmıştır.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Sayın Bakan ve ilgili temsilci arkadaşlarımız yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve ilk sözü Komisyon Sözcüsüne bırakıyorum.

Buyurun.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, ülkemizde hayat şartlarının iyileştirilmesi ve düzeyinin yükseltilmesinde en önemli katkı, ülke sathına yaygınlaştırılmış bir sağlık hizmetinin gerçekleştirilmesi olduğu yüksek malumlarıdır. Sağlık hizmetlerinin en iyi biçimde gerçekleştirilmesinde temel ilke sağlık hizmetlerinin eşit, sürekli ve etkili bir biçimde her kişiye ve her yere ulaştırılmasıdır. Sağlık hizmetini götürececek örgütün yurt düzeyinde istendiği şekilde dengeli bir biçimde yaygınlaştırılmayışı, etkin bir istihdam ve ücret politikasının gerçekleştirilemeyeceği

sağlık hizmetlerinin işlerliğini engellemekte ve hizmetin sınırlı bir biçimde gelişmesine neden olmaktadır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında asgari standartlara göre 10 500 tabip çalışması gerekirken bugün 2 627'si uzman olmak üzere 6 121 tabip bulunmakta ve böylece 4 300 civarında tabibe ihtiyaç bulunmaktadır. Bu ihtiyaç diğer müesseselerin ihtiyaçları da düşünüldüğünde, örneğin asistanlar ve diğer kurumlardaki ihtiyaçlar da düşünüldüğünde 6 bin civarında mütalaa edilebilir, hatta daha üzerinde. Bu derecede tabip açığının kapanması, sağlık personelinin isteğine bağlı olarak kamu hizmetine atandırılmaları şekliyle mümkün olamamaktadır. Bu ihtiyacı karşılamak üzere hazırlanan tasarı yüksek tensiplerinize sunulmuştur. Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Tümü üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, bazı sağlık personelinin devlet hizmet yükümlülüğü ile ilgili esasları düzenlemektir.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

Kapsam :

MADDE 2. — Bu Kanun;

1. Türkiye'deki tıp fakültelerinden mezun olan veya öğrenimlerini yurt dışında yaparak tabip unvanını kazananlarla,

2. Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre yurt içinde veya yurt dışında uzman olan tabipler,

3. Diş tabibi, eczacı, veteriner, kimyager, kimya mühendisi, kimya lisansiyeri, biyolog ve psikologlar ile bunlardan Tababet Uzmanlık Tüzüğüne sayılan ve tıbbın anadallarından birinde uzman oldukları ilgili mevzuat hükümlerine göre Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tescil edilenler ve bunlardan doktora aşamaları ile öğretim üyeliği unvanını kazananları,

(1) 253 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

Kapsar.

4. Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) ve Adli Tıp Kurumunun fiili kadrolarında çalışan tabiplere bu Kanun hükümleri uygulanmaz. Ancak; Adli Tıp Kurumundan veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapmadan ayrılanlara, bu Kanun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Buyurun Sayın Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım; Türk Silahlı Kuvvetlerinde çalışanlarla adli tıpta çalışanları mecburi hizmeti olduğu için tekrar bir 4 senelik yükümlülük düşünülmemiştir. Adli tıpta çalışan personelin, adli tıba doktor bulmada karşılaşılan güçlükler nedeniyle daha evvel yapılan çalışmalarda bu sorumluluktan ve bu yükümlülüğten muaf tutulması istenmişti. Ancak, burada getirdiğimiz istisnai madde bu görevden ayrılanlar veya Türk Silahlı Kuvvetlerindeki mecburi hizmetlerini tamamlamadan ayrılanların bu kanun hükümlerine tabi olacağını kapsıyor. Ancak süre bakımından bir kayıt koymak ihtiyacı olduğu kanaatindeyim. Eğer tensip ederseniz, «Adli tıp kurumunda veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinde asgari 4 yıl görev yapmadan ayrılanlara, noksan kalan süreleri tamamlattırılacak şekilde bu kanun hükümleri uygulanır» dersek, mesele bir vuzuh gelmiş olacak ve bir noktada eşitlik ilkesi de zedelenmemiş olacaktır kanaatindeyim. Yüksek tensiplerine arz ederim.

BASKAN — Mesela Silahlı Kuvvetlerde mecburi hizmeti 15 yıldır; 8 sene yaptı; sağlık nedeniyle veya sicil yoluyla veya mahkeme yoluyla - başka türlü ayrılması mümkün değil zaten - ayrıldı diyelim. Zaten 8 sene çalışarak mecburi hizmetini doldurmuş. Şimdi biz bunu tekrar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı emrine alıp başka bir yere mi tavin edeceğiz? Asker olmasaydı, zaten 4 senesini bitirmiş olacaktı. Askerlikte geçirmiş zaten 8 senesini, yani 4 sene fazlasını. Bu bakımdan doğrudur Saltık'ın söylediği.

Gelelim adli tıpta çalışanlara: O da 4 sene çalışmış, 5 sene çalışmış, ondan sonra oradan ayrılmış. Zaten mecburi hizmetini orada doldurmuş, bunda mesele yok. Eğer az çalışmışsa, yani 2 sene çalışmış ayrılmış, 3 sene çalışmış ayrılmışsa, onlara geri kalan hizmeti tamamlatalım. Doğrudur.

Bu konu hakkında bir önergeniz var mı?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir önergemiz var, tensip buyurulursa efendim.

BAŞKAN — Sayın Bakanımızın bir diyeceği var mı efendim?..

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NEOMİ AYANOĞLU — Hayır efendim. Yalnız bendeniz, müsaade buyurursanız şunu arz etmek istiyorum: Elinizdeki metinde, ihtisas için asistanlık devresi diye yaşanan bir devrenin mecburi hizmetten sayılmayacağı şeklinde bir sarahat yok. Onu eklemek faydalı olur mu?

BAŞKAN — Bu asistanlıkta geçen süre hizmetten sayılacak mı şimdi? Bu bir tahsil değil midir? Tahsil dir bu.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NEOMİ AYANOĞLU — Sayılmaması lazım efendim. Bu, askerlikte bizim başımızdaydı. Asistanlık yapıyor, başasistanlık yapıyor, 10 senesi doluyordu; mecburi hizmet 10 senevken. «Benim hizmetim oldu efendim» diyor; hiçbir hizmet alamadan kendiliğinden ayrılıyordu.

BAŞKAN — Ama onu bu maddeye koymak..

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O vakit başka önerim var Sayın Başkanım. Sayın Bakanım eğer bu endişede iseler; bunu tabii uzmanlar için düşünmüyoruz. Uzmanlık yapmış da, uzmanlığının belli bir süresine gelmiş veya uzmanlığını bitirmiş, ondan sonra mecburi hizmetini yapmadan ayrılmışsa, bunu affedecek bir yaklaşım olmaması iktiza eder. O vakit, biraz sonra müzakere edeceğimiz 3 ncü maddeyi şimdiden arz etmekte zorunluluk var...

BAŞKAN — Yükümlülüğünün başlangıcı var, oraya girmesi lazım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 3 ncü maddenin 3 ncü fıkrasını okuyorum: «Pratisyenlikte toplam 4 yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1 nci fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar.»

Pratisyenlere bu hakkı tanıdık. Eğer uygun görürseniz bunu teşmil edelim efendim; «Mecburi hizmeti olan askeri tabiplerle adli tıp kurumunda hizmet eden sağlık personeli de bu hükme tabidir» diyelim.

BAŞKAN — Ama «Asistanlık dahil değildir» diyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Dahildir Sayın

Başkanım. Bunun üzerinden Danıştay kararları geçti çok zaman biliyorsunuz. Asistanlıkta geçen süre o/15 yıllık mecburi hizmetine dahildi.

BAŞKAN — Hayır, hayır, o değil. Yani devlet hizmetine dahil değildir şarkta geçen. O olamaz; çünkü, tıp fakültesini bitirdikten sonra biz onu gönderceğiz. 2 sene sonra zaten gelecek, 2 seneden evvel gelemeyecek ki asistanlığa. Nasıl olacak o, mümkün değil?

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Sayın Başkanım; şimdi farz edelim herhangi bir kazadaki, mesela Çubuk kazasındaki Hükümet Tabibi 2 sene hizmet yapacak. Asistanlık imtihanına girip kazanacak. Biz onu Çubuk Hükümet Tabipliğinden Ankara Nümune Hastanesine dahiliye asistanlığına tayin edeceğiz. 4 sene dahiliyede çalışacak.

BAŞKAN — Ama daha uzman olmadı.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Uzman olmadı; fakat «Devletin hizmetinde çalıştı» diye bir iddia ile çıkmasını karşımıza.

BAŞKAN — Pratisyenliğini bitirmiş zaten. Daha ihtisasını bitirmeden uzmanlık unvanını alır mı?

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Almaz.

BAŞKAN — Almazsa, öyle bir endişe varit olmaması lazım.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Örnekleri de yaşadım efendim.

BAŞKAN — O mecburi hizmetten değil; 10 sene, 15 sene bir mecburi hizmeti varsa, ondan belki saymışlardır. Yani o da bir hizmettir; ama, şimdi gelecek maddelerde göreceğiz ki, pratisyenlikte bir kere 2 sene kalacak, 3 seneden evvel ihtisasa gelemeyecek. İhtisası bitirdikten sonra da mütehassis olarak gidecek. Binaenaleyh, oradaki sürenin buna dahil olmaması lazım.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Efendim, hukukta birtakım açık taraflar bulunuyor, hatırlıyorum. Mesela, «Çubuk'ta pratisyen sıfatıyla Hükümet Tabipliği yaptım. Asistan oldum, geldim; pratisyenlik sıfatım devam ediyor. Çünkü henüz uzman değilim. 4 sene de asistan olarak çalışıyorum. Bunun 2 senesini mecburi hizmetten sayıp beni serbest bırakmanız lazım» der mi demez mi? Bunlar dendi çünkü. Endişem o.

BAŞKAN — Evet.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Bakanımın görüşlerinde hakikat payı var. Uzmanlığını bitirir bitirmez askerlikten ayrılmak isteyenler çok oldu, yani mecburi hizmeti 10 sene olanlardan.

BAŞKAN — O var; askerlikte oldu.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şimdi askerlik yükümlülüğünü, yani bu 15 yıllık mecburi hizmeti tamamlamadan ayrılanların devlette hizmetini tamamlamalarını öngörüyoruz. Yalnız tamamlamadan ayrılanlarda, mesela 14 sene yapmış da pratisyen olarak ayrılmışsa, bu takdirde, «Git, bir daha 4 sene bunu yap» demekte haksız olacağız.

Sayın Bakanımın değindiği de, 2 sene pratisyen olarak kaldı, vazifeyi gördü. Arkasından geldi, 2 nci sene sonunda da uzmanlık sırasında ayrılması iktiza etti. İşaret buyurduğunuz üç nedenle veya başka bir nedenle askerlikten ayrıldı, mecburi hizmetini yapmıyor. Şimdi, «Ben pratisyen doktordum, bitti benim 4 yıllık hizmetim» diyebilsin mi, diyemesin mi? O vakit şöyle bir öneride bulunacağım eğer tensip buyurursanız:

«Ancak, Adli Tıp Kurumundan veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapmadan ayrılanlara pratisyen veya uzman olduklarına göre bu kanun hükümleri uygulanır»

BAŞKAN — (Kaçınıcı madde ile ilgili olarak teklif ediyorsunuz?)

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, 2 nci maddenin 4 ncü fıkrasını müzakere ediyoruz şu anda, önerim 4 ncü fıkra ile ilgili. Benim önerim, şu anda Sayın Bakanın değindiği konuyu kapsamıyor.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Ben endişeliyim, ayrılabilirler.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eğer bunu böyle koyarsak, daha sonra gelecek olan 3 ncü maddenin 3 ncü fıkrası var; 3 ncü fıkrada diyoruz ki: «Pratisyenlikte toplam 4 yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1 nci fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar.» Şimdi bunun arkasına, «Mecburi hizmeti olan askeri tabiplerle Adli Tıp Kurumunda hizmet eden sağlık personeli bu hükme tabidir» dersek..

BAŞKAN — Hayır, «Asistanlıkta geçen süreler mecburi hizmetten sayılmaz» deriz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Buraya onu koyarız, o olur. «Asistanlıkta geçen süreler.»

BAŞKAN — 3 ncü maddede koyacağız onu: «Pratisyenlikte toplam 4 yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1 nci fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar.» Ondan sonra, «Asistanlıkta geçen süreler pratisyenlikte yapılan hizmetten sayılmaz» denilebilir.

3 ncü maddeye geldiğimizde konuşalım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, acaba oraya mı koyalım, şimdi verdiğim önergenin en sonuna mı koyalım?

BAŞKAN — Sayın Bakanımızın endişesi yalnız asker için değil sivil tabipler için de söylüyor. Yani, pratisyenlikteki 2 senelik hizmetini bitirdi, asistanlığa geldi, 4 sene de asistanlık yaptı. «Ben asistan olmadan evvelki 6 seneyi doldurdum, 4 seneden fazlasını bile yaptım, bu da mecburi hizmettir, hastanede çalıştım» diyebilir. Onun için 3 ncü maddenin 3 ncü fıkrasında koymak daha doğru olur.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Demek ki tabipler 4 senelik bir mecburi hizmet değil, daima 6'dan aşağı yapmayacaklar, daha fazla yapacaklar, bunun anlamı o oluyor. Asistanlık olunca..

BAŞKAN — Mecburiyet değil o, kendisi istemiş, imtihanı kazanmış gelmiş.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Asistanlık, sunulmuş ayrı bir nimet oluyor, bir eğitime tabi, hatta devlet bir külfet altına giriyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Uzman olmak isteyenler 4 senelik süreyi kullanamayacaklar.

BAŞKAN — Zaten asker olanlar asistanlığa geldikten sonra, asistanlık süresi bittikten sonra da ayrılmaz, dolmuyor ki süresi, ayrılmaz zaten. Yani, 2 nci maddenin 4 ncü fıkrasına koymamıza gerek yok.

10 sene iken ayrılıyorlardı, 15 seneye çıkıyor.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Şimdi 15 sene içine giriyor, asistanlığı sayılmaz.

BAŞKAN — Bunu siviller için söylüyoruz, askerler için mevzubahis değil.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — O zaman sivil demek lâzım.

BAŞKAN — Hayır, askerler zaten dahil değil, askerler hariç dedik, ama koyduğumuz bu madde asker bir kişi veyahut da adli tıpta çalışan bir doktor oradaki 4 sene mecburi hizmetini doldurduktan sonra sağlık nedeniyle veya siçil sebebiyle veya mahkeme kararıyla uzaklaştırılmışsa, buna tekrar vermeyelim dedik; o ayrı bir konu.

Şimdi 3 ncü maddeye geldiğimiz zaman da, siviller için olan, esas konku o, oraya koyarız bunu.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Efendim, özür dilerim, bir harf için maruzatta bulunmak istiyorum.

«Bazı sağlık personelinin devlet hizmet yükümlülüğü» diye geçmiş.

BAŞKAN — «Hizmeti» olacak, diğer maddelerde hep «Hizmeti» olarak geçti, baskı hatası, onu düzeltelim. Kanunun başlığında «Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı» şeklindedir; i olacak orada, unutulmuş. Aynı şekilde 1 nci maddedeki ifade de, «Bazı sağlık personelinin devlet hizmeti yükümlülüğü» olacak, «Hizmet yükümlülüğü» değil. Orada bir «i» harfi unutulmuş.

Efendim, şimdi 2 nci maddenin 4 ncü fıkrasına ait Genel Sekreter Sayın Saltık'ın bir önergesi var, okutuyorum:

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

«Görülmekte olan «Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmeti Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı»nın 2 nci madde 4 ncü fıkrasının 2 nci cümlesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Madde 2. — 4. - Ancak, Adli Tıp Kurumunda veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinde asgari 4 yıl görev yapmadan ayrılanlara noksan kalan süreleri tamamlattırılacak şekilde bu kanun hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — «Adli Tıp Kurumunda veya Türk Silahlı Kuvvetlerinde ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar» dense; ikisine birden şamil olması lâzım değil mi?

«Adli Tıp Kurumunda veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı

lı Kuvvetlerinde asgari 4 yıl» denilmiş ki, o 4 yıl hem Türk Silahlı Kuvvetlerine şamil, hem de Adli Tıba.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Adli Tıpta mecburi hizmet yok. O şekilde yazarsak, bu defa Adli Tıpta mecburi hizmet varmış gibi izlenimi olacak.

BAŞKAN — Evet, «Adli Tıp Kurumunda veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinde asgari 4 yıl görev yapmadan ayrılanlara». O halde, bu 4 yıl görev yapmadan evvel ayrılanlara hem Silahlı Kuvvetlere ait doktorlara şamil, hem de Adli Tıp Kurumunda çalışanlara şamil.

Efendim, bu önerge üzerinde söz isteyen var mı? Yok.

O halde, 2 nci maddenin 4 ncü fıkrasını bu değişik şekliyle bir daha okutuyorum:

«24. — Türk Silahlı Kuvvetleri, (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) ve Adli Tıp Kurumunun fiili kadrolarında çalışan tabiplere bu kanun hükümleri uygulanmaz. Ancak, Adli Tıp Kurumundan veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinde asgari 4 yıl görev yapmadan ayrılanlara noksan kalan süreleri tamamlattırılacak şekilde bu kanun hükümleri uygulanır.»

BAŞKAN — Şimdi bu şekliyle 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum:

Devlet Hizmeti Yükümlülüğü :

MADDE 3. — 1. Tabipler pratisyenlikte iki yıl ve uzmanlıkta iki yıl olmak üzere toplam dört yıl süre ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının kanunlara göre tabip atamakla yükümlü olduğu kurum ve kuruluşlarda ve diğer bakanlıkların, yükseköğretim kurumları ve diğer kuruluşların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tasvip edilen kadrolarında devlet hizmeti yapmakla yükümlüdürler.

2. Bu Kanunun 2 nci madde 3 ncü fıkrasında sayılan diğer sağlık personeli gerektiğinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca teklif edilen ve Bakanlar Kurulunca ihtiyaca göre 1 ncü fıkradaki süreleri aşmayacak şekilde kararlaştırılan süre kadar devlet hizmetiyle yükümlüdürler.

3. Pratisyenlikte toplam dört yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1 ncü fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar.

BAŞKAN — 3 ncü maddenin 1 ncü fıkrası tabipleri, 2 ncü fıkrası eczacı, dış tabibi vesaireyi kapsı-

yor. Orada ihtiyaç varsa yapacak, illa yapmakla yükümlü değildir. Bu dallardan birisinde ihtiyaç hâsıl olursa o zaman onu yapacak, ama bunu nasıl yapacağı yönetmelik maddesinde belirtilecek.

Biraz önce konuştuğumuz husus burada yer alıyor: «Pratisyenlikte toplam 4 yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1 ncü fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar.» Bu ifadeden sonra, «Asistanlıkta geçen süreler bu devlet hizmeti yükümlülüğünden sayılmaz» denilecek..

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, müsaade ederseniz 3 fıkra hakkında maruzatım var.

Sayın Başkanım, «Pratisyenlikte toplam 4 yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1 ncü fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar» dedik. Yani, 4 yıl pratisyenlik tamamlamışsa, uzmanlık için çıkmasın. Konuya bir diğer yönden bakarak, pratisyenliği teşvik edici bir tarafını arasak, yani pratisyenlikte 3 yıl hizmet etmiş olanlar bu vazifeyi yapmış sayılırlar desek, acaba pratisyenliğe geçişte teşviki artırır mıyız?

BAŞKAN — Bilakis, böyle daha çok teşviki artırır. Zaten 3 ncü yılda gelecek, 1 sene fark edecek; 4 dersek teşvik etmiş oluruz. «Ben pratisyenlikte kalamam, 4 senemi bitireyim, ondan sonra düşünüyüm» diye düşünebilir. Sonra, pratisyen olarak daha uzun süre bu bölgelerde kullanma imkânı hâsıl olabilir ve nitelik de Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının pratisyen doktora uzman doktordan daha çok ihtiyacı var.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Genellikle 2 yıl dediğimiz için, 2 ncü yılın sonunda ayrılma ihtimali doğacağından, 3 yıl dersek acaba daha mı çok bağlarız diye düşünmüştüm. Ben önerimi geri alıyorum.

Şimdi 4 ncü fıkra olarak şöyle bir önerim olacak efendim: «Asistanlıkta geçen hizmet süreleri devlet hizmeti olarak kabul edilemez.»

BAŞKAN — 4 ncü fıkra olarak; «Asistanlıkta geçen hizmet süreleri devlet hizmeti yükümlülüğü olarak kabul edilmez» veya «Devlet yükümlülüğünden sayılmaz» da denebilir.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Efendim, bu şekilde başka bir avantaj da elde ediliyor; ihtisasdan sonraki hizmetten kurtarmış oluyoruz kişileri. Ben iki sene daha hizmet yaparım, iki sene mütehassıslıktan sonra gelmem, ondan sonra kendi başıma buyruk

olarak istediğim yolu seçerim diyecek; ama asistanlıkta bir hizmet sunmaktadır devlet. Bunlardan, asistanlıktan sonra mütehassıs sıfatı iktisabetmiş kişilere bu yetişme devresi için hiç olmazsa bir ücret yüklemeli, ondan sonra serbest kalsın. Mesela, dahiliye şubesine 10 istekli geldi, biz 6 kişi alacağız asistan olarak; bunları mecburi hizmet yükümlülüğüne tabi olacak kişilerden seçelim.

BAŞKAN — Artık o yönetmeliklerde yapılır. Bunu da yapamazsınız; kim kazanmışsa o olacak, derecesine göre alınacak. Sonra zannetmem ki, bu kadar doktor, «4 sene bekleyim, ondan sonra» desin. Çünkü 4 sene içerisinde müktesebatını da kaybedecek. Ne kadar erken kazanırsa o kadar çabuk hayatını düzene sokacak; çünkü evlenen olacak, birçok faktörler araya girecek. 4 seneden sonra ben gidip ihtisasımı yapayım diyen olur, olur ama hepsi olmaz.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Bunları kaybetmeyelim mi diyorsunuz,

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Evet.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Evet, akla geliyor. 4 sene hizmet etmiş, bir de gelip girmek istiyor, girsin.

BAŞKAN — Hayır, ona zaten bir şey yok. Mütehassıs olduktan sonra bir daha mecburi hizmet koymayız.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Başka bir şey yapılabilir, onlara fahri asistanlık verilir efendim.

BAŞKAN — Oraya koyamayız da, bu mütehassıs olanlardan devlet hizmetine girmek isteyen olursa, Bakanlık alır bir yere tayin eder.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Müsade buyurursanız, askerlerle asistanlık konusu ayrıdır diyoruz, ama burada genel ifade kullandık. «Asistanlıkta geçen süreler devlet hizmeti yükümlülüğünden sayılmaz» deyince, sanki askerlikteki yükümlülüğün içinde de bu varmış gibi oluyor, bir yanlış anlamaya sebep olmasın. Umumi bir ifade ama..

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, burada, Sayın Bakanın biraz evvel bahsettiği füzuli hukuk zorlamalarıyla bir açık kapı aramak isteyenlere açık kapı bırakmamak için getirdiğimiz bir fıkra oluyor. Zaten yukarıdaki maddede asistanlıkta hizmetini tamamladıktan sonra 2 yıl mecburi yahut devlet hizmeti yükümlülüğüyle yükümlü kıl-

dığımız kişiyi, asistanlıkta, pratisyen olarak 4 yılını bitirdim diye düşünmek mümkün değil; ama tereddüt kalmaması için bunu tavih ettik.

BAŞKAN — Efendim, kaldı ki askerler de 3 seneden evvel gelmiyorlar; yani 3 sene yapıyorlar, ondan sonra asistanlığa geliyorlar. Geriye kalıyor 11 senesi. Uzmanlığını bitirip de nasıl ayrılacaktır? Ayrılması mümkün değil. Sicil yoluyla atılabilir veya mahkemeye düşer, mahkeme kararıyla atılır. Zaten, Sağlık Bakanlığı askere yaramayan bir kişiyi alıp da çalıştırmaz. Askere yaramayan bir kişinin sizde ne işi var. Bir veya iki kişi belki olur; hiç olmaz ya. Bence askerlerde bir tereddüt yok. 3 senesini tamamlamış olacak, ondan sonra da stajı esnasında veya ihtisası esnasında bir suç işlerse, zaten hiçbir yerde yer bulamayacak.

3 ncü maddeye bir 4 ncü fıkra ilavesine dair teklifi son şekliyle yeniden okutuyorum:

«Asistanlıkta geçen hizmet süreleri devlet hizmeti yükümlülüğü olarak kabul edilmez.»

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde başka söz isteyen var mı? Yok.

3 ncü maddeyi 4 ncü fıkra ilave edilmiş olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü maddeyi okutuyorum:

Devlet Hizmeti Yükümlülüğünün Başlangıcı :

MADDE 4. — 1. Pratisyen tabipler mezun olduktan sonra diplomalarını uzman tabipler uzmanlık belgelerini tescil için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına başvurmaları, yurt dışında öğrenimini veya uzmanlığını yapanlar 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 4 ve 8 nci maddelerinde belirtilen işlemlerini tamamlamalarını, müteakip, en geç bir ay içerisinde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hizmet ihtiyaçları ve uzmanlık dalları gözönünde tutularak yönetmelikte belirtilecek esaslara göre kura ile atanırlar. Mecburi hizmet yükümlülüğünün süresi bu belgelerin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına verilmesi ile başlar.

2. Tıp fakülteleri dekanlıkları ve eğitim hastaneleri baştabiplikleri veya müdürlükleri ile bu kanunun 2 nci madde 3 ncü fıkrasındaki diğer sağlık personelinin yetiştiren kurumlar mezun ettikleri veya ihtisas verdikleri tabiplerin, uzmanların ve bu sağlık personelinin isim ve adreslerini 15 gün içinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirirler.

3. Bu Kanunun 2 nci madde 3 ncü fıkrasındaki diğer sağlık personelinin hizmet yükümlülükleri Ba-

kanlar Kurulu Kararının Resmi Gazetede ilanı ile başlar ve yukarıdaki 1 nci fıkra esaslarına göre uygulanır.

BAŞKAN — 4 ncü madde üzerinde söz almak isteyen?..

Buyurun Orgeneral Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bazı maddi hatalar var, bunları müsaade ederseniz arz edeyim.

«Pratisyen tabiplerin mezun olduktan sonra diplomalarını, uzman tabiplerin uzmanlık belgelerini tescil için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına başvurmaları» diye devam eden birinci fıkranın sonunda «mecburi hizmet» diye geçiyor; «Devlet hizmeti yükümlülüğü» olacak.

ORGENERAL SEDAT CELASUN — Bir de 3 ncü fıkranın 2 nci satırında «hizmet yükümlülükleri» diye geçiyor; «Sağlık personelinin devlet hizmeti yükümlülükleri Bakanlar Kurulu Kararının Resmi Gazetede...» diye olması gerekir.

BAŞKAN — Evet.

O halde, bu maddeyi bir daha yeniden okutuyorum:

Devlet Hizmeti Yükümlülüğünün Başlangıcı :

MADDE 4. 1. Pratisyen tabipler mezun olduktan sonra diplomalarını, uzman tabipler uzmanlık belgelerini tescil için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına başvurmalarıyla, yurt dışında öğrenimini veya uzmanlığını yapanlar 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanunun 4 ve 8 ncü maddelerinde belirtilen işlemlerini tamamlamalarını müteakip, en geç bir ay içerisinde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hizmet ihtiyaçları ve uzmanlık dalları gözönünde tutularak yönetmelikte belirtilecek esaslara göre kura ile atanırlar. Devlet hizmeti yükümlülüğünün süresi bu belgelerin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına verilmesiyle başlar.

2. Tıp fakülteleri dekanlıkları ve eğitim hastaneleri baştabiplikleri veya müdürlükleri ile bu kanunun 2 ncü madde 3 ncü fıkrasındaki diğer sağlık personeli yetiştiren kurumlar mezun ettikleri veya ihtisas verdikleri tabiplerin, uzmanların ve bu sağlık personelinin isim ve adreslerini 15 gün içinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirmekle yükümlüdürler.

3. Bu kanunun 2 ncü madde 3 ncü fıkrasındaki diğer sağlık personelinin devlet hizmeti yükümlülükleri, Bakanlar Kurulu kararının Resmi Gazetede ilanı ile başlar ve yukarıdaki 1 nci fıkra esaslarına göre uygulanır.

BAŞKAN — Oidu.

4 ncü maddenin son okunan şekli üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi bu şekli ile oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 ncü maddeyi okutuyorum:

Devlet Hizmeti Mükellefiyetini Yerine Getirmeyenler :

MADDE 5. — 1. Kanun kapsamına giren kişiler devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirmeden mesleklerini serbest olarak icra edemezler.

2. Devlet hizmeti için atandıkları yerde mehil müddeti içerisinde belge ile ispatı mümkün zorunlu sebepler olmaksızın göreve başlamayanların, devlet hizmetleri gecikme süresinin iki katı uzatılır.

3. Mehil müddeti içerisinde belge ile ispat edilen zorunlu sebepler ile göreve başlamayanlara, bu süre zarfında yapmadıkları devlet hizmetleri tamamlanır.

BAŞKAN — 5 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Buyurun efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, madde başlığındaki «mükellefiyetini», kelimesinin «yükümlülüğünü» şeklinde; 2 ncü fıkranın son satırında «devlet hizmetleri» kelimelerinin ise, «devlet hizmeti yükümlülüğü» şeklinde değiştirilmeleri gerekiyor.

BAŞKAN — Evet efendim.

Bu değişikliği oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde üzerinde başka söz isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi bu değişiklikle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, 3 ncü madde üzerinde tekriri müzakere teklif ediyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Devlet hizmeti yükümlülüğünü belirleyen 3 ncü maddede; Tabipler pratisyenlikte iki yıl ve uzmanlıkta iki yıl olmak üzere toplam dört yıl süre ile ...» diye devam ediyor. Burada «iki yıl» dedik ama «fiilen» demedik. «Fiilen» demezsek, bu takdirde üç ay hava değişimi alır, üç ay daha alır, üç ay daha alır; oluyor bunlar, gördük.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Çocuk izni alır, doğum izni alır.

BAŞKAN — Evet, bu izinleri alır ve iki senesini tamamlar. Onun için; «Tabipler pratisyenlikte iki

yıl ve uzmanlıkta iki yıl olmak üzere toplam fiilen dört yıl» demekte yarar var. Zaten daha evvel konuşmuşuk, yazılmasında unutulmuş.

3 ncü maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 6 ncı maddeyi okutuyorum :

Asistanlık Sınavına Giriş :

MADDE 6. — Pratisyen tabipler ilk yıl sonundan itibaren asistanlık sınavına girebilirler. Ancak asistanlık sınavını kazananlar iki yıllık devlet hizmetini bilfiil tamamlamadan bu göreve başlayamazlar.

BAŞKAN — Bu maddeyi böyle mi bırakmıştık, «iki yıl sonunda» mı demiştik?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Pratisyenlikte iki yıllık...

BAŞKAN — Yani, birinci yıl sonunda girsin imtihana.

M. ENVER ŞENERDEM (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, şöyle bir açıklama getirmek mümkün müdür : Devlet hizmeti yükümlülüğünü sürdüren pratisyen tabipler ilk yıl sonundan itibaren asistanlık sınavına girebilirler. Ancak, asistanlık sınavını kazananlar iki yıllık devlet hizmetini bilfiil tamamlamadan bu göreve atanamazlar.

BAŞKAN — Devlet hizmetini görmeyen tabipler olacak mı? Zaten bütün tabipleri yükümlü kırdık. Belki, şunu diyorsunuz; Beş on sene sonra kura ile gönderilecek, çok olacak, hepsini devlet hizmetine almak gerekemeyebilecektir. Bu kanun da devamlı olacak...

M. ENVER ŞENERDEM (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Temsilcisi) — Yükümlülüğünün ilk yılında girsinler efendim asistanlık sınavına.

BAŞKAN — Diğerleri hemen girsin mi?

M. ENVER ŞENERDEM (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Temsilcisi) — Hayır, devlet hizmeti görülürken bu asistanlık sınavına girme konusunda bir açıklama getirmek istedik.

BAŞKAN — Hepsi bir sene sonra yapsın, birisine başka, diğerine başka olmaz. Pratisyen tabipler, kim olursa olsun, ister devlet hizmetinde olsun, ister ilerde ihtiyaç karşılanınca belki bir kısmını devlet hizmetine alacağız, bir kısmını alamayacağız; onlar da iki yıldan evvel gelmesinler. Onlara ayrıcalık yaparsak büyük haksızlık olur. Yalnız devlet hizmetindekilere bunu tanır, diğerlerine tanımazsak haksızlık yapmış oluruz. Onun için, «Pratisyen tabipler

ilk yıl sonundan itibaren asistanlık sınavına girebilirler...» İlk yıl sonundan itibaren, yani ikinci yıl içinde girecekler, birinci yıl içinde değil. «... Ancak asistanlık sınavını kazananlar iki yıllık devlet hizmeti yükümlülüğünü (buraya da «yükümlülüğünü» kelimesini koyacağız) bilfiil tamamlamadan bu göreve başlayamazlar.»

«Yükümlülüğünü» kelimesini ilave ederek maddeyi tekrar okutuyorum :

«Asistanlık Sınavına Giriş :

MADDE 6. — Pratisyen tabipler ilk yıl sonundan itibaren asistanlık sınavına girebilirler. Ancak asistanlık sınavını kazananlar iki yıllık devlet hizmeti yükümlülüğünü bilfiil tamamlamadan bu göreve başlayamazlar.»

BAŞKAN — 6 ncı madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 ncı maddeyi okutuyorum :

Devlet Hizmetlilerinin Askerlikleri :

MADDE 7. — Bu Kanun kapsamına giren ve askerlik görevi ile yükümlü sağlık personeli ilgili mevzuat gereğince mezun oldukları tarihten itibaren askere alınabilirler.

BAŞKAN — Bu maddenin, «Devlet Hizmetlilerinin Askerlikleri» şeklindeki başlığı uygun bir ifade tarzı olmuyor. Bunun «Askerlik Hizmeti» şeklinde olması daha uygundur.

Askerlik hizmeti mecburi süreden sayılacak mı?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hayır efendim, sayılmayacak. Ancak, uygun görürseniz «Askerlikte geçen süre devlet hizmeti yükümlülüğünden sayılmaz» diyelim, sarahata kavuşsun.

BAŞKAN — Maddeyi değişik şekliyle yeniden okutuyorum :

«Askerlik Hizmeti :

MADDE 7. — Bu Kanun kapsamına giren ve askerlik görevi ile yükümlü sağlık personeli ilgili mevzuat gereğince mezun oldukları tarihten itibaren askere alınabilirler.

Askerlikte geçen süre, devlet hizmeti yükümlülüğünden sayılmaz.»

BAŞKAN — 7 ncı madde üzerinde başka söz isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 ncı maddeyi okutuyorum :

Diğer Mevzuata Göre Mecburi Hizmet Yükümlülükleri :

MADDE 8. — Devletten burs alarak veya herhangi bir kamu kuruluşu veya kurum hesabına borçlanmak suretiyle öğrenimini tamamlayan sağlık personelinin ilgili diğer mevzuatla saptanmış mecburi hizmet süre ve yükümlülükleri saklıdır. Bu personelin devlet hizmeti için atanmalarında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bu yükümlülükleri gözönünde tutulur.

BAŞKAN — 8 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 ncu maddeyi okutuyorum :

Uygulanacak Mevzuat :

MADDE 9. — Devlet hizmetlileri için bu Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen var mı?.. Buyurun.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, burada da «Devlet Hizmetlileri...» değil, «Devlet hizmeti yükümlülükleri...» olacak.

BAŞKAN — Evet; bu şekilde maddeyi tekrar okutuyorum :

«Uygulanacak Mevzuat :

MADDE 9. — Devlet hizmeti yükümlülükleri için bu Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.»

Madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi son şekilde oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yönetmelik maddesine geçmeden evvel dikkate alınması gereken bir husus var : Dışarıda tahsilini kendi hesabına yapanların durumu ne olacak? Bunları hariç tutalım, demiştik; o girmemiş.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İstisnalar maddesine koyalım efendim, uygun görürseniz. 2 nci maddenin 4 ncu fıkrası istisnaları kapsamaktadır. Buraya şöyle bir ilave yapabiliriz : Yurt dışında kendi nam ve hesabına ve devletten döviz almadan öğrenimini yapanlar...

BAŞKAN — Evet, öğrenimini yapanlar, tabip ve ya uzman tabip yetişenler.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — «Yetişen kanun kapsamındaki kişiler...»

BAŞKAN — Eğer devletten döviz alanları da koysak herkes dışarıya gider; döviz alır ve «Ben ihtisasımı dışarıda yapacağım» der. Onun için biz dışarıda yerleşen işçi çocuklarını kastedtik, ne kabahati var onların, kendi parasıyla okumuş, devlet hiçbir yardım yapmamış.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Elçilikler de var.

Efendim, döviz bakımından Milli Eğitim Bakanlığının yurt dışında öğrenime gönderirken koyduğu kayıt ve şartlar var. Kendi hesabına tıp tahsiline gitmek isteyen kişilere Milli Eğitim Bakanlığı döviz müsaadesi veremez kendi mevzuatına göre. Hatta uzmanlık için gidenlere dahi bunu veremez. Uzmanlık üzerinde gelişmeler iktiza ederse, bir iki sene için gitmeleri mümkün. Fakat benim bildiğim kadar, tıp tahsili için ve uzmanlık için yurt dışına şu andaki mevzuatımıza göre öğrenci gönderemeyiz.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Gitmiş olanlar var efendim. Bilmiyorum tıp için ne kadar vardır; fakat mesela, Devlet Personel Kanununda diğer branşlara da mecburi hizmet düşünüldüğüne göre, mühendis, hukukçu, elektrikçi, fizikçi yetişenler var. Bunlara böyle bir hizmet tevcih edileceği zaman ne düşünülecek? Bunlar arasında doktor da vardır, dışarıda tahsil yapan, serbest şekilde gitmiş olan.

BAŞKAN — Hayır, belki olabilir de onun için dedim. Döviz veriyor mu bunlara devlet? Dışarıda tıp tahsili yapmak için gitmiş, mesela Paris tıp fakültesinin imtihanını kazanmış...

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — Evvelce veriliyordu efendim, şimdi yok.

BAŞKAN — Zengin kişiler çocuğunu oraya kaydettirir.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, şöyle diyelim o zaman : «Yurt dışında kendi nam ve hesabına okuyan ve devletten öğrenci dövizini almadan öğrenimlerini tamamlayan bu kanun kapsamındaki personele...»

BAŞKAN — O halde efendim, «Yönetmelik» maddesine geçmeden evvel 2 nci madde üzerinde tekriri müzakere gerekiyor. 2 nci madde hakkındaki tekriri müzakereyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci madde üzerinde müzakere edeceğimiz husus şudur :

Yurt dışında, devletten hiçbir döviz veya para almadan okuyan çocuklarımız var. Yurt dışında çalışan bir iki milyona yakın işçimiz var; bunların çocukları oralarda kazanmıştır ve kendi kazandıkları para ile de okumuşlardır. Biz bu devlet hizmeti yükümlülüğünü niçin getirdik? Çünkü burada tıp tahsili yapan çocuk tıbbiyeyi parasız okuyor; devlet ona altı yedi sene sonunda 10 milyona yakın bir masraf yapıyor, yetiştirmek için. Onun ödediği bunun onda biri bile değildir, gerisi devletten veriliyor. O halde diyoruz ki, devletin yaptığı yardıma karşılık olarak bu şahıs da bu hizmetini ödesin, devlet hizmetini ödesin. Kanununun esas birinci gayesi bu. Bir de, doktor olmayan yerlere doktor temin etmek.

Şimdi bu çocuk, devletten hiç para almadan dışarıda kendi kendine okumuş; babası orada işçi olarak veya başka yerlerde çalışmış. Şimdi bu çocuk Türkiye'ye geldi, ben burada doktorluk yapacağım dedi, biz buna «hadi bakalım mecburi hizmet...» dersek gelmez buraya. Ve bunu demeye de hakkımız yok. O bakımdan, bu muafiyeti getirmek için bir fıkra ekleyelim dedik. Tekriri müzakere sebebi de budur.

2 nci maddenin 5 nci fıkrası olarak Sayın Saltık'ın hazırladığı bir teklif var, buyurun efendim.

ORGANİZASYONEL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Yurt dışında kendi nam ve hesabına okuyarak Devletten öğrenci dövizini almadan öğrenimlerini veya ihtisaslarını tamamlayan sağlık personeli devlet hizmeti yükümlülüğüne tabi değildirlir.»

BAŞKAN — Bu teklif üzerinde söz almak isteyen var mı efendim

Buyurun.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — İkinci bir kategori var Sayın Başkanım; tıbbiyeyi orada okumuştur, gelir; biz ondan mecburi hizmet beklemeyiz. Fakat ben yurt dışında okudum, memleketimde de ihtisas yapacağım der, ihtisas için çalışırsa...

BAŞKAN — O dahil; «yurt dışında ihtisas ve öğrenimlerini yapanlar» dedik.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — İhtisas yapmadan gelirse?... Burada ihtisas yapacak...

BAŞKAN — İhtisas yaparsa 2 senesini verecek, yapacak demektir.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NECMİ AYANOĞLU — O ona girecek mi girmeyecek mi? O manayı kapsıyor mu?

BAŞKAN — Tabii girecek, o manayı kapsıyor.

Şimdi, 2 nci maddenin 5 nci fıkrası olarak bu teklifi bir kere daha okutuyorum :

«5. Yurt dışında kendi nam ve hesabına okuyarak devletten öğrenci dövizini almadan öğrenimlerini veya ihtisaslarını tamamlayan sağlık personeli devlet hizmeti yükümlülüğüne tabi değildirlir.»

BAŞKAN — Bu 5 nci fıkra üzerinde başka söz almak isteyen var mı?... Yok.

O halde 2 nci maddeyi bu 5 nci fıkra ile beraber oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. 2 nci madde bu şekilde düzenlenecektir.

Şimdi, «Yönetmelik» maddesi olan 10 ncu maddeye geçiyoruz.

10 ncu maddeyi okutuyorum :

Yönetmelik :

MADDE 10. — Devlet hizmeti yükümlülerinin Milli Savunma Bakanlığı, Adli Tıp Kurumu ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar arasında dağılımı ile atama esas ve usulleri, uygulamaya ilişkin sair hususlar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca; Adalet, Milli Savunma, Maliye, Milli Eğitim ve Sosyal Güvenlik bakanlıkları ile müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edilir.

BAŞKAN — 10 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1'i okutuyorum efendim.

GEÇİCİ MADDE 1. — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uzmanlık eğitiminde bulunan sağlık personeli bu kanun hükümlerine göre iki yıl devlet hizmeti yapmakla yükümlüdürler.

BAŞKAN — Geçici 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?...

Buyurun.

M. ENVER ŞENERDEM (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, bu tekrar oluyor benim kanımca...

BAŞKAN — Tekrar olmaz.

M. ENVER ŞENERDEM (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Temsilcisi) — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uzman olacaklarına göre, zaten bu kanunun...

BAŞKAN — Şöyle anlaşılabilir : Evvela tıp fakültesinden mezun olacak, önce pratisyen olarak yapacak, ondan sonra gelecek uzman olarak yapacak manası taşıyabilir ve o hava da var burada. Binaenaleyh eğer bunu koymazsak biz, yarın öbür gün Danıştay «Efendim evvela tıp fakültesinden mezun olacak, evvela pratisyen olarak yapacak, sonra dönecek ihtisasını yapacak, ondan sonra tekrar 2 sene yapacak; bunlar ona dahil değildir» diyebilir; 6-7 sene uzman bulamayız, gönderecek uzman bulamayız. Onun için bunun faydası vardır, bu geçici madde onlara da şamildir. Bugün halen tahsilde olan, ihtisas yapanlar dahildir. Nasıl ki, önümüzdeki sene tıp fakültesinden mezun olacaklar dahilse yani bu kanun çıktıktan sonra mezun olacaklar dahilse, «mütehassıslar da dahildir» diyelim ki açık kapı olmasın. Ondan dolayı koyduk.

Bu geçici 1 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 nci maddeyi okutuyorum :

Yürürlük :

MADDE 11. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 11 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum :

Yürütme :

MADDE 12. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 12 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NEMİ AYANOĞLU — Müsaade eder misiniz efendim?

BAŞKAN — Buyurun.

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI NEMİ AYANOĞLU — Sayın Başkanım, memleket sağlığının çok büyük sıkıntılar içerisinde olduğu bir devrede bizlere her konuda olduğu gibi gösterdiğiniz

büyük yakınlıklar ve kolaylıklarla, aksamakta bulunan bu sağlık hizmetinin yoluna girmesi için lütfettiğiniz bu kanun, inşallah bizim de müteakip gayretlerimizle iyi tatbik edilecek ve sıkıntılar hafifletilecektir inancındayım.

Bundan sonra bir de, mahrumiyet mıntıkasına gidecek arkadaşlarımıza bazı kolaylıklar getirilmesi işaretleriniz olmuştur; bunları da yakın bir gelecekte şekillendirerek sizlere arz etmek hazırlığındayız. (Mesela lojman meselesi) bunlar hususunda da azami gayreti göstereceğiz.

Şahsım ve bütün arkadaşlarım adına şükranlarımı ve saygılarımı arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Efendim biliyorsunuz, bu konuya ben ilk defa zannediyorum ya Van, ya da Ağrı konuşmamda değinmişim. Onu yalnız sağlık personeli için düşünmüyoruz, bu konuyu diğer sektörlere de dağıtmak ve onlara da uygulamak kararındayız. Bu yurt hepimizindir, bu yurttan ayrılık gayrılık olmasın diyoruz; ama yurdumuzun bazı köşeleri var ki, oralara asırlarca devlet eli uzanmamış, ondan sonra da oradaki vatandaşlarımıza biz, «işte siz de bizdensiniz, siz de bu vatanın evladısınız» diyoruz; ama derken de yüzümüz kızarıyor. Yüzümüzün kızarmaması için bu hizmetleri oralara götürmek zorundayız ve öyle zannediyorum ki, gidecek arkadaşlarımızın ekserisi bu hizmeti seve seve yapacaklardır. Şimdiye kadar yapmamışlarsa mecburiyet olmadığı için yapmamışlardır; bugün Silahlı Kuvvetlerden de bu mecburiyeti kaldırdım, kimse oraya gitmek istemez, mecbur olduğu için gidiyor, gidiyor ama memnun olarak, vazifesini yapmanın huzuru içerisinde dönüyor.

Bu kanun tasarısını Hükümetimizin hazırlayıp göndermesinden biz de çok mutluyuz. Bu kanunu daha evvel çıkarmak istiyorduk amma; kanunun noksan tarafları kalmasın, bazı aksaklıklar olmasın diye bugüne kadar geciktirdik. Gönül arzu ederdi ki bunu daha evvel çıkaralım ve bu seneki mezunlara da uygulayalım. Bu seneki mezunlara uygulamamız bir bakıma da uygun oldu; çocuklar birdenbire şoke olurlardı, çünkü evvelce yoktu böyle bir şey, ona göre hazırlamışlardır kendilerini; ama bundan sonra mezun olacaklar bazı tedbirler almak lüzumunu hissedebilirler, mesela evlenecekse evlenmez çocuk, «gidip şu mecburi hizmetimi tamamlayayım, ondan sonra gelip evleneyim» der; şimdi evlenip nasıl götürüp ge-

tireceğim çoluğumu çocuğumu diyebilir. Böyle faydaları da oldu. Zannediyorum bu memleket yararına olacaktır.

Gönül arzu ediyor ki, mühendis ve saire gibi oralarda bulunamayan personele de bu husus teşmil edilsin. Bunlar için de Hükümetimiz zannediyorum yakında bir tasarı hazırlayıp gönderecektir.

Bunların diğer haklarına gelince, bunu biz de düştündük; ama şu anda Hükümetimiz bunu temin etme imkânından mahrumdur. Çünkü bunlara verdiğimiz takdirde, oraya gönderdiğimiz diğer personel de var;

mühendisini gönderiyoruz, nüfus memuru gönderiyoruz, öğretmen gönderiyoruz, subay gönderiyoruz, hâkim gönderiyoruz, bunlar demezler mi ki, «bize niye lojman vermiyorsunuz?» Binaenaleyh, bu yapılacaksa hepsine birden yapılmalıdır. Onlara da mecburi hizmet var çünkü; hâkime kura çektiriyoruz, filan yere git diyoruz, ama hâkime veremiyoruz. O bakımdan doğru olmaz bu. Şimdilik kalsın dedik, ileride devlet bunu yapabilecek güce erişirse elbetteki yapar.

Biz de, bu tasarının hazırlanmasından dolayı sizlere teşekkür ediyoruz.

III. — ÇEŞİTLİ İŞLER

1. — *Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri Orgeneral Haydar Saltık'ın 1 nci Ordu Komutanlığına atanması nedeniyle yaptığı veda konuşması.*

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Müsaade eder misiniz efendim?

BAŞKAN — Buyurun.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım; Milli Güvenlik Konseyinin bir yıla yaklaşan yoğun çalışma döneminde bana tevcih buyurulan Genel Sekreterlik görevini yüksek teveccühlerinizle yerine getirmeye çalıştım. Bu çalışmalar esnasında en gencinden en yukarı kademeye kadar büyük destek gördüm arkadaşlardan. Bugün son toplantıya katılmış olmanın gururu ve huzuru içindeyim. Bana tevcih buyurduğunuz Ordu Komutanlığı görevini yapmak üzere ayrılırken, başta yüksek kişiliğinize ve Konsey üyelerine şükranlarımı arz etmek isterim. Sağolun.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Hakikaten Milli Güvenlik Konseyi bu göreve başladığı günden beri Sayın Genel Sekreterimiz geceli gündüzlü kendisini bu işe vererek ve hatta hem buranın Genel Sekreterliğini, hem de Devlet Başkanlığı Genel Sekreterliğini bihakkın yürütmüşlerdir. Karargâhı ile beraber daima uyum içerisinde ve çok titiz bir çalışmayla Hükümetimizden gelen veya teklif olarak sunulan tasarı ve teklifleri ince ince tetkik etmişler ve en iyi şekilde çıkarılması ve memleketin yararına ol-

ması için her türlü gayreti sarf etmişlerdir. Ben de bu hizmetlerini daima şükranla anacağım ve arkadaşlarımız da bunu anacak.

Elbette Silahlı Kuvvetlerde geleneğimiz vardır; kıta hizmeti yapmadan bu görevden kimseyi bırakmazlar. Bundan arkadaşımızı muaf tutmak ileride gelecek senelerde bazı mahzurlar doğurabilirdi. Onun için 10 günlük bir Ordu Komutanlığı görevi tabii ki, bir kıta hizmeti sayılmazdı. Bunu tamamlamak üzere tekrar Ordu Komutanlığına çıkarmak zorunluluğunu duyduk. Bu bakımdan, kendisinin Ordu Komutanlığında da bu görevi başarı ile yürüteceğine inancımız tamdır ve yerine gelecek arkadaşımızın da bu görevi ehliyetle yürüteceğine inanıyoruz. Kendisine bu görevlerinden dolayı hem şahsım adına, hem Konsey üyesi arkadaşlarım adına teşekkür ediyor, kendilerine başarı diliyorum ve hayırlı uğurlu olmasını da temenni ediyorum.

Ben de teşekkür ederim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sağolun.

BAŞKAN — Efendim, gündemimizde görülecek başka konu bulunmadığından, bilahare tespit edilecek gün ve saatte toplanılmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum, bu iki kanunun da hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Kapanma Saati : 19.00

MILLI GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

69 NCU BİRLEŞİM

21 Ağustos 1981 Cuma

Saat : 17,00

I. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — 265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/206) (S. Sayısı : 252)

2. — Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/193) (S. Sayısı : 253)

265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/206)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 907/05009

22 Temmuz 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Turizm ve Tanıtma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.7.1981 tarihinde kararlaştırılan «265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

G E R E K Ç E

Madde 1. — Tasarının birinci maddesi ile Turizm ve Tanıtma Bakanlığının yurt dışı teşkilatını belirleyen 3 ncü maddesinin (C) fıkrası, yurt dışı temsilciliklerinin ülkenin tanıtılmasına yönelik esas fonksiyonlarına uygun ve tüm kamu kuruluşlarının yurt dışı temsilciliklerine verilen unvanlar doğrultusunda ve aynı zamanda ticari faaliyette bulunan turizm kuruluşlarından ayırt edilmelerini sağlamak amacıyla, tanıtma müşavirliği ve tanıtma ataşeliği olarak değiştirilmiş basın müşavirlikleri ve basın ataşelikleri yanında yurt dışından güvenilir haber alınımı temin ve bu konuda mesleki bilgi sahibi eleman çalıştırmak üzere basın merkezleri kurulmuştur.

Madde 2, 3, 4. — 265 sayılı Kanunun yurt dışı görevlilerinin bağlı buldukları diplomatik misyon şefleriyle ilişkilerini düzenleyen 21 nci maddesi, yurt dışı temsilciliklerinin kurulma biçimini düzenleyen 28 nci maddesi ve yurt dışı teşkilat giderleri başlıklı 32 nci maddesi tasarının birinci maddesiyle gerçekleştirilmek istenen değişikliğe uygun hale getirilmiş ve sayılan kadrolarda bulunmamakla beraber büro sorumlusu görevini ifa edenlere de avans gönderilmesine imkân verilmiştir.

Madde 5. — Bakanlık yurt dışı temsilciliklerinin büyük bir çoğunluğunun büro sorumlusu kadrolarının münhal bulunması ve bu alanda konusunda uzman, bilgili ve tecrübeli elemana duyulan acil ihtiyaç karşısında, hizmetin gereği ilkesinden hareket edilerek yurt dışı görevlere atanabilmek için gerekli şartlarla bazı istisnalar getirilmiştir.

Bu durum özellikle tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri ve basın ataşeliklerinde ortaya çıkmış, mesleklerinde yetişmiş, bilgili ve tecrübeli kişilerin yurt dışı temsilciliklerimizde görev yapmalarını sağlamak üzere, bu maddede sayılan Bakanlık merkez ve yurt içi teşkilatında belirli bir süre çalışmış olmak ve bunun yanında basın müşavirleri ve basın ataşeleri için fakülte ve yüksekokul mezunu olmak şartından zaruri hallerde vazgeçilmesi hizmetin gereği kabul edilmiştir.

Ayrıca hizmetin görüleceği ülkenin dilinin Türkçe olması halinde bu ülkelere atanacak temsilcilerin de o ülkede en geçerli bir yabancı dilbilgisine sahip olmaları koşulu getirilmiştir.

Madde 6. — Halen yürürlükte bulunan kanun metninde yer alan «Dış teşkilata atananlar yurt dışında her defasında dört yıl kalabilirler» ibaresi dört yıl tamamlanmadan yapılan merkeze alınma işlemlerinde değişik yorumlamalara neden olmuştur. Bu konuda verilen Danıştay kararları doğrultusunda madde metni yeniden düzenlenmiştir.

Yurt dışında kalma süresinin bir yıl uzatılabilmesine imkân sağlayan hüküm, başarılı olanların hizmetlerinden daha uzun süreyle yararlanmak amacıyla iki yıl olarak değiştirilmiştir.

Ayrıca yurt dışından merkeze dönen görevlilerin merkezdeki ve yurt içi teşkilatındaki görevlerinde en verimli bir biçimde çalışmalarını sağlamak amacıyla yeniden yurt dışına atanabilmek için gerekli süre uzatılmış ancak, bu hususta da hizmet gereği ilkesine öncelik verilerek zorunlu hallerde maddede belirlenen süre dolmadan da atama yapılabileceği hükmü getirilmiştir.

Madde 7. — İdari memurların yurt dışı görevlere atanmaları, yapabilecekleri işler ve görev süresi diğer düzenlemelere uygun hale getirilmiştir.

Madde 8, 9. — Bu maddelerle Kanunun yürürlük tarihi ve yürütme yetkisi belirlenmiştir.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

20 Ağustos 1981

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/207

Karar No. : 60

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

1. Bakanlar Kurulu tarafından 22.7.1981 tarihinde 101-907/05009 sayılı yazı ile Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına sunulan «265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ilgili bakanlık temsilcilerinin de katıldığı Komisyonumuz toplantısında görüşülmüştür.

Dış ülkelerde tanıtma ve enformasyon işlerinin daha iyi yürütülebilmesi için dış görevlere uygun evsafa personelin temininde kaynağı genişletmek, görevlerinde başarı gösterenlerin daha uzun süre kalmalarını, başarısız olanların görevden alınmalarını, avans göndermede doğan sorunları gidermek ve turizm ve tanıtma dalında görev yapanların emniyetini sağlamak gayesi ile bu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

2. Kanun tasarısının 1 nci maddesi amaca uygun olması nedeniyle aynen muhafazası,

3. Kanun tasarısının 2 nci maddesindeki bakanlık memurlarının başkonsolosluklara yakın bir yerde görev yapmaları halinde başkonsoloslukların ilavesi, kadroların genişleyeceği nedeniyle haber merkezi müdürlüklerinin tasarısı metninden çıkarılması,

4. Kanun tasarısının 3 ncü, 4 ncü ve 5 nci maddelerinin amaca uygun olması nedeniyle uygun mütalaa edilmesini,

5. Kanun tasarısının 6 ncı maddesine; başarılı olmayanların geri alınmasının ilavesi,

Zorunlu hallerde Basın Müşavirleri ve Basın Ataşelerinin beklemeksizin tekrar yurt dışına gönderilmeleri eşitlik prensibini bozması nedeniyle iki yıl beklemeyi müteakip gönderilmeleri şeklinde maddede değişiklik yapılması,

6. Kanun tasarısının 7 nci maddesinin amaca uygun olması nedeniyle aynen muhafazası.

Tensiplerinize arz olunur.

Başkan
Cumhur EVCİL
Kur. Alb.

Üye
Nusret KÖKEN
Dz. Kur. Yb.

Üye
Kemal YILMAZ
Kur. Yb.

Üye
Dinçer İNCE
Kur. Bnb.

Üye
İsmet ÇETİNKAYA
Kur. Bnb.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 3 ncü maddesinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«C) Yurt dışında;

Tanıtma Müşavirlikleri, Tanıtma Ataşelikleri, Basın Müşavirlikleri, Basın Ataşelikleri, Basın Merkezleri».

MADDE 2. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yurt dışında görevlendirilenlerin diplomatik misyon şeflikleri ile ilişkileri.

Madde 21. — Yurt dışı görevlere atanan Bakanlık memurları, buldukları memleketlerdeki büyükelçilik veya elçilik emrinde vazife görürler. Sicil amirleri büyükelçi veya elçilerdir.

Tanıtma Müşavirlikleri, Tanıtma Ataşelikleri, Basın Müşavirlikleri, Basın Ataşelikleri ve Basın Merkezi Müdürlükleri bağlı buldukları diplomatik misyon şefinin bilgisi altında Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile doğrudan doğruya yazışma yapabilirler.»

MADDE 3. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 28 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tanıtma Müşavirlikleri, Tanıtma Ataşelikleri, Basın Müşavirlikleri, Basın Ataşelikleri ve Basın Merkezi Müdürlüklerinin kurulması,

Madde 28. — Yurt dışı Tanıtma Müşavirlikleri, Tanıtma Ataşelikleri, Basın Müşavirlikleri, Basın Ataşelikleri ve Basın Merkezleri gerekli görülen yerlerde Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur.»

MADDE 4. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yurt dışı teşkilatı giderleri

Madde 32. — Yurt dışı teşkilatının giderleri için Tanıtma Müşavirlerine, Tanıtma Ataşelerine, Basın Müşavirlerine, Basın Ataşelerine ve Haber Merkezi

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

265 Sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 3 ncü maddesinin (C) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«C) Yurt dışında :

Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri, basın ataşelikleri, basın merkezleri.»

MADDE 2. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yurt dışında görevlendirilenlerin diplomatik misyon şeflikleri ile ilişkileri

Madde 21. — Yurt dışı görevlere atanan bakanlık memurları, buldukları memleketlerdeki büyükelçilik veya elçilik veya başkonsolosluk emrinde vazife görürler. Sicil amirleri büyükelçi, elçi ve başkonsoloslardır.

Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri ve basın ataşelikleri bağlı buldukları diplomatik misyon şefinin bilgisi altında Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile doğrudan doğruya yazışma yapabilirler.»

MADDE 3. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 28 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri, basın ataşelikleri ve basın merkezleri kurulması

Madde 28. — Tanıtma müşavirlikleri, tanıtma ataşelikleri, basın müşavirlikleri, basın ataşelikleri ve basın merkezleri gerekli görülen yerlerde Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur.»

MADDE 4. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Yurt dışı teşkilat giderleri

Madde 32. — Yurt dışı teşkilatının giderleri için tanıtma müşavirlerine, tanıtma ataşelerine, basın müşavirlerine ve basın ataşelerine ve bu görevlere vekâlet edenlere avans gönderilir.

(Hükümetin Teklifi)

Müdürlerine ve bu görevlere vekalet edenlere avans gönderilir.

Bu avansın sınırları Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.»

MADDE 5. — 265 sayılı Kanunun ek 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ek Madde 1. — Yurt dışı teşkilatına Tanıtma Müşaviri, Tanıtma Ataşesi, Basın Müşaviri, Basın Ataşesi olarak atanacakların :

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 nci maddesinde yazılı şartları taşımaları,

b) Fakülte veya öğretim derecesinin yüksek olduğu Milli Eğitim Bakanlığınca tasdik olunan yüksek okullardan mezun olmuş olmaları,

c) İngilizce, Fransızca, Almanca dillerinden birini veya hizmetin görüleceği ülkenin dilini, hizmetin görüleceği ülkenin dilinin Türkçe olması halinde o ülkede en geçerli bir yabancı dili okuyup yazmaya ve konuşmaya muktedir olduklarını hazırlanacak bir yönetmelik gereğince üniversite öğretim üyelerinin çoğunlukta buldukları bir kurulda verecekleri bir sınavda tevsik etmeleri,

d) Yurt dışı göreve tayinden önce en az iki yıl müddetle aralıksız olarak Bakanlık merkez veya yurt içi teşkilatında çalışmış bulunmaları şarttır.

Ancak, ekonomi, pazarlama ve tanıtma konularında bilgi ve ihtisas sahibi olup turizm alanında kesintisiz sekiz yıl süreyle fiilen hizmet vermiş olanlar Tanıtma Müşavirliklerine ve Tanıtma Ataşeliklerine, bu maddenin (d) fıkrası;

Basın ve enformasyon konularında bilgili, yetenekli ve tecrübeli olup en az on yıl süreyle fiilen gazetecilik yapmış ve sekiz yıl sarı basın kartı taşımış olanlar Basın Müşavirliklerine ve Basın Ataşeliklerine (b) ve (d) fıkraları dışındaki diğer şartları taşımaları koşuluyla atanabilirler.»

MADDE 6. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Ek 2 nci Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Madde 2. — Dış teşkilata atananların yurt dışı görev süreleri her defasında dört yılı aşmamak üzere hizmetin gereğine göre tespit edilir.

Gerekli görüldüğü takdirde bu süre uzatılabilir. Ancak uzatma süresi iki yılı geçemez.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Bu avansın sınırları Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır.»

MADDE 5. — 265 sayılı Kanunun Ek 1 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ek Madde 1. — 1. Yurt dışı teşkilatına tanıtma müşaviri, tanıtma ataşesi, basın müşaviri, basın ataşesi olarak atanacakların :

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 nci maddesinde yazılı şartları taşımaları,

b) Öğretim derecesinin yüksek olduğu Milli Eğitim Bakanlığınca tasdik olunan yüksek okullardan veya fakültelerden mezun olmuş olmaları,

c) İngilizce, Fransızca, Almanca dillerinden birini veya hizmetin görüleceği ülkenin dilini, hizmetin görüleceği ülkenin dilinin Türkçe olması halinde o ülkede en geçerli bir yabancı dili okuyup yazmaya ve konuşmaya muktedir olduklarını hazırlanacak bir yönetmelik gereğince yetkili üniversite öğretim üyelerinin çoğunlukta buldukları bir kurulda verecekleri bir sınavda tevsik etmeleri,

d) Yurt dışı göreve tayinden önce en az iki yıl müddetle aralıksız olarak Bakanlık merkez veya yurt içi teşkilatında çalışmış bulunmaları şarttır.

2. Ancak 1 nci fıkrada belirtilen nitelikte personel bulunamadığı takdirde :

a) Ekonomi, pazarlama ve tanıtma konularında bilgi ve ihtisas sahibi olup turizm alanında kesintisiz sekiz yıl süreyle fiilen hizmet vermiş olanlar tanıtma müşavirliklerine ve tanıtma ataşeliklerine, bu maddenin 1 nci fıkrası (d) bendi dışındaki diğer şartları taşımaları,

b) Basın ve enformasyon konularında bilgili, yetenekli ve tecrübeli olup en az on yıl süreyle fiilen gazetecilik yapmış ve sekiz yıl sarı basın kartı taşımış olanlar basın müşavirliklerine ve basın ataşeliklerine bu maddenin 1 nci fıkrası (b) ve (d) bentleri dışındaki diğer şartları taşımaları koşuluyla atanabilirler.»

MADDE 6. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kanununun Ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Ek Madde 2. — 1. Dış teşkilata atananların yurt dışı görev süreleri her defasında dört yılı aşmamak üzere hizmetin gereğine göre tespit edilir.

2. Hizmette başarılı olmadıkları tevsik edilenler bu süreden önce geri alınabilirler.

(Hükümetin Teklifi)

Yeniden yurt dışına atanabilmek için Bakanlık merkez ve yurt içi teşkilatında en az üç yıl fiilen hizmet görmüş olmak şarttır.

Zorunlu hallerde; Basın Müşavirlikleri ve Basın Ataşeliklerine bu süre dolmadan, Tanıtma Müşavirlikleri ve Tanıtma Ataşeliklerine ise iki yılın tamamlanmış olması şartıyla yeniden atama yapılabilir.

MADDE 7. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığının Kanununun Ek 4 ncü Maddesi aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir.

Ek Madde 4. — Bakanlık merkez veya yurt içi teşkilatında beş yıl hizmet görmüş, asgari lise veya dengi bir okul mezunu bulunan memurlar yurt dışı teşkilatı idari memurluklarına atanabilirler. Bunların yabancı dilbilgilerini tespit usulü ve diğer atama şartları bir yönetmelikle tespit edilir.

İdari memurların yurt dışındaki hizmet süreleri her defasında en çok dört yıldır. Yeniden atanabilmek için Bakanlık Merkez veya yurt içi teşkilatında en az beş yıl çalışmış olmak şarttır. Ancak zaruret duyulan hallerde yurt içinde çalışma süresi üç yılı tamamlamış bulunanların yeniden atanmaları yapılabilir.

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin,

3. Gerekli görüldüğü veya yerine gönderilecek Ek Madde 1'deki niteliklere sahip personel bulunmadığı takdirde 1 nci fıkradaki süre uzatılabilir. Ancak uzatma süresi iki yılı geçemez.

4. Yeniden yurt dışına atanabilmek için Bakanlık merkez ve yurt içi teşkilatında en az üç yıl fiilen hizmet görmüş olmak şarttır

Zorunlu hallerde; iki yılın tamamlanmış olması şartıyla yeniden atama yapılabilir.»

MADDE 7. — 265 sayılı Turizm ve Tanıtma Bakanlığının Kanununun Ek 4 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«**EK MADDE 4.** — Bakanlık merkez veya yurt içi teşkilatında beş yıl hizmet görmüş, asgari lise veya dengi bir okul mezunu bulunan memurlar yurt dışı teşkilatı idari memurluklarına atanabilirler. Bunların yabancı dilbilgilerini tespit usulü ve diğer atama şartları bir yönetmelikle tespit edilir.

İdari memurların yurt dışındaki hizmet süreleri her defasında en çok dört yıldır. Yeniden atanabilmek için Bakanlık Merkez veya yurt içi teşkilatında en az beş yıl çalışmış olmak şarttır. Zorunlu hallerde yurt içinde çalışma süresi üç yılı tamamlamış bulunanların yeniden atanmaları yapılabilir.»

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan

Yrd.

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdağ

Dışişleri Bakanı

İ. Türkmen

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Turizm ve Tanıtma Bakanı

İ. Evliyaoğlu

Devlet Bak - Başbakan

Yrd. V.

K. Erdem

Adalet Bakanı

C. Menteş

Maliye Bakanı

K. Erdem

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı

Prof. Dr. N. Ayanoglu

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

İmar ve İskân Bakanı

Dr. Ş. Tüten

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztrak

Milli Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

Milli Eğitim Bakanı

H. Sağlam

Gümrük ve Tekel Bakanı

R. Baturalp

Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Ş. Kocatopçu

Köy İşleri ve Koop. Bakanı V.

Dr. Ş. Tüten

Kültür Bakanı

C. Baban

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı

N. Özgür

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

S. Bingöl

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül

15.7.1981

Bazı Sağlık Personelinin Mecburi Görev Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas komisyonu Raporu (1/193)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101 - 887/04783

26 Haziran 1981

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.6.1981 tarihinde kararlaştırılan «Bazı Sağlık Personelinin Mecburi Görev Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Yaşama koşullarının iyileştirilmesi ve düzeyinin yükseltilmesinde en önemli katkı, tüme yaygınlaştırılmış bir sağlık hizmetinin gerçekleştirilmesidir. Sağlık hizmetlerinin en iyi biçimde gerçekleştirilmesinde temel ilke sağlık hizmetlerinin eşit, sürekli ve etkili bir biçimde her kişiye ve yere ulaştırmaktır. Sağlık hizmetini götürecek örgütün yurt düzeyinde istendiği şekilde dengeli bir biçimde yaygınlaştırılmayışı, etken bir istihdam ve ücret politikasının gerçekleştirilemeyeşi sağlık hizmetlerinin işlerliğini engellemekte ve hizmetin sınırlı bir biçimde gelişmesine neden olmaktadır.

Temel amaca ulaşmakta bugün için en önemli nokta yurt sathına sağlık personelinin dengeli dağılımını biran önce sağlamaktır. 2162 sayılı Sağlık Personelinin Tam Süre Çalışma Esaslarına Dair Kanun ile Sağlık Personeline ve özellikle tabiplere getirilmek istenen maddi güvencenin kâfi gelmediği geçen 2 yıllık uygulamadan anlaşılabilir bulunmaktadır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında asgari standartlara göre 10 500 tabip çalışması gerekirken bugün 2 627'si uzman olmak üzere 6 121 tabip bulunmakta ve böylece 4 300 tabibe ihtiyaç görülmektedir. Bu ihtiyaç, asistan tabipler ayrı mütalaa edildiğinde 5 500'e ve diğer kurumlardaki boşluklarla 6 300'e yükselmektedir. Bu derecede tabip açığını kapamak bugünkü isteğe bağlı kamu hizmetine atanma şekliyle kesinlikle mümkün olamamaktadır.

Diğer taraftan dünyada mevcut ülkelerin hemen hemen hiç birinde, tıp ve tıp dallarına bağlı öğrenim ve eğitimin ücretsiz yapıldığı görülmemektedir. Halen uygulanan ücretsiz tıp öğreniminin bütün külfeti devlet tarafından karşılanırken bu öğrenimi yapanların yurdumuzun ihtiyaçlarına yönelik hizmeti üzerlerine almaları hak ve adalet gereği ve ikinci bir vatan borcu olmaktadır.

Yasaya göre mecburi hizmetle yükümlü olanlara ödenecek ücretlerin devlet ücret rejimi içinde gereken noktaya göre ayarlanacağı da şüphesizdir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Madde kapsamında sayılan kurum ve kuruluşların hekim ihtiyacını karşılamak için bu kanunun yürürlüğe girmesinden sonra Tıp Fakültelerinden mezun olacak tabiplerin pratisyen tabip olarak 3 yıl uzman olacaklar için uzman olarak da ayrıca 2 yıl, Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre uzman olan dış tabibi, eczacı, veteriner, kimyager, kimya mühendisi, kimya lisansiyeri ve biyologlar ile bunlardan doktora aşamısıyla öğretim üyeliği unvanını kazananlar 4 yıl mecburi hizmetle kamu görevlisi olarak hizmet vermeleri sağlanmaktadır.

Madde 2. — Mecburi hizmetle yükümlü tabiplerin bu hizmetlerini ifa edebilmek için başvuru usulünü düzenlemektedir.

Madde 3. — Mecburi hizmeti yapmayanların mecburi hizmet süresince mesleklerini serbest olarak icra edemeyeceğini, mecburi hizmeti ifa etmeyen tabiplerin diploma ve uzmanlık belgelerinin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığında alıkonulacağını hükme bağlamaktadır.

Madde 4. — Mecburi hizmetli tabiplerin mecburi hizmet süresi içerisinde yurt dışına çıkmalarını önlemektedir. Böylece mecburi hizmetli tabiplerin görevde kalmaları ve aralıksız hizmet vermeleri sağlanmaktadır.

Madde 5. — Mecburi hizmetli tabiplerin fiili askerlik hizmetlerinin ne şekilde yapılacağını düzenlemektedir.

Madde 6. — Devletten burs alarak veya herhangi bir kurum hesabına borçlanmak suretiyle öğrenimini tamamlayanların ilgili mevzuatına göre yükümlülüklerinin saklı olduğunu düzenlemektedir.

Madde 7. — Bu kanunun uygulanması ile ilgili hususların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikte düzenleneceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 8 - 9. — Bu kanunun yürürlük ve yürütme hükmünü içermektedir.

Ayrıca yasaya göre çıkarılacak yönetmelikte hizmet yer ve önceliklerinin ele alınacağı ve yurt sathına dengeli dağılımın yapılarak 1 nci paragrafta geçen amacın sağlanacağı da dikkate alınmalıdır.

Yasada geçen mecburi hizmetin pratisyen hekimler için üç yıl olması sağlık hizmetlerinde pratisyen hekim olan ihtiyacın daha fazla olmasından gelmektedir. Ayrıca yurdumuzun kendisine özgü ihtiyaç ve sağlık sorunlarına yönelik durumlarını kavrayarak ve temel sağlık hizmetlerini yaparak uzmanlık eğitimine başlayacak bir tabibin gerek eğitim esnasında ve gerekse uzman olduktan sonraki hizmetlerinin daha verimli olacağı da şüphesizdir.

Yukarıda açıklanan gerekçeler nedeniyle işbu kanun tasarısı hazırlanmıştır.

İhtisas Komisyonu Raporu

T. C.

Milli Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/193

Karar No. : 61

20 Ağustos 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

1. Bakanlar Kurulu tarafından 26.6.1981 tarihinde 101-887/04783 sayılı yazı ile Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına sunulan «Bazı Sağlık Personelinin Mecburi Görev Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı» ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katıldığı Komisyon toplantısında görüşülmüştür.

2. Bu kanun tasarısı sağlık hizmetlerinin eşit, sürekli, etkin ve dengeli bir şekilde yurt düzeyinde yaygınlaştırılması amacıyla hazırlanmıştır.

3. Kanun tasarısının başlığının «Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı» şeklinde olması tensiplerine arz edilmiştir.

4. Kanun tasarısının 1 nci maddesinde tasarının amacı belirtilmiştir.

5. Tasarının 2 nci maddesinde kanun kapsamına giren sağlık personelinin belirlenmesi, Türk Silahlı Kuvvetleri ve Adli Tıp Kurumunun fiili kadrolarında çalışan tabiplere bu Kanun hükümlerinin uygulanması,

6. Üçüncü maddede tasarıda teklif edilen beş yıllık Devlet Hizmet Yükümlülüğü süresinin pratisyenlikte iki, uzmanlıkta iki yıl olmak üzere dört yıl olarak tespiti,

7. Tasarının 4 nci maddesinde, Devlet Hizmeti için öngörülen üç aylık başvurma süresinin bir ay olması ve atamaların kura ile yapılması,

8. Beşinci maddede, mecburi hizmet mükellefiyetini yerine getirmeyenlerin mesleklerini serbest olarak icra edememeleri,

9. Altıncı maddede, pratisyen tabiplerin ilk yıl sonundan itibaren asistanlık sınavına girebilmeleri ancak iki yıllık Devlet hizmetinden sonra bu göreve başlamaları,

10. Yedinci maddede, kanun kapsamındaki askerlik göreviyle yükümlü sağlık personelinin mezun oldukları tarihten itibaren askere alınabilmeleri;

11. Sekizinci maddede, Devletten burs alarak öğrenimini tamamlayan sağlık personelinin diğer mevzuatla saptanan hizmet süre ve yükümlülüklerinin saklı kalması ve bu hususun Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca gözönünde tutulması,

12. Dokuzuncu maddede, kanun kapsamına giren sağlık personeline 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerinin uygulanması,

13. Onuncu maddede, yönetmeliğin hangi bakanlıklarca müştereken hazırlanacağı,

14. Tasarıya ilave edilen bir geçici madde ile, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uzmanlık eğitiminde bulunanların iki yıl uzman olarak Devlet hizmetini yapmaları,

15. Yürürlük maddesinin, tasarıda öngörülen 1 Ocak 1981 yeline yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi ve bu Kanunun Bakanlar Kurulu tarafından yürütülmesi,

Tensiplerine arz olunur.

Komisyon Başkanı
Cumhur EVCİL
Kur. Alb.
İhti. Kom. D. Bşk.

Üye
Altan ATEŞ
Muh. Yb.

Üye
İsmet ÇETİNKAYA
Kur. Bnb.

Üye
Fikret IŞIK
SSYB Müşavir Yrd.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Bazı Sağlık Personelinin Mecburi Görev Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı

Mecburi Hizmet Yükümlülüğü :

MADDE 1. — 160 sayılı Devlet Personel Dairesi Kurulması Hakkında Kanunun 4 ncü maddesinde sayılan kurumlar ile bunların kurdukları döner sermayeli kuruluşlarda, kanunla kurulan fonlarda, kefalet sandıklarında, Beden Terbiyesi bölge müdürlüklerinde, Türkiye'deki tıp fakültelerinden mezun olan veya öğrenimlerini yurt dışında yaparak tabip unvanını kazananlar üç yıl; bunlardan Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre uzman olan tabipler ayrıca iki yıl, Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre uzman ve tıbbın ana dallarından birinde uzman oldukları ilgili mevzuat hükümlerine göre Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tescil edilen dış tabibi, eczacı, veteriner, kimyager, kimya mühendisi, kimya lisansiyeri ve biyologlar ile bunlardan doktora aşamalarıyla öğretim üyeliği unvanını kazananlar 4 yıl süre ile mecburi görev yapmakla yükümlüdürler.

Tıp fakültelerinden mezun tabipler, mezuniyet tarihinden itibaren iki yıl içerisinde açılacak asistanlık sınavlarına giremezler. Üçüncü yılında sınava girip de kazanamayan veya kazanıp da herhangi bir geçerli mazereti olmaksızın asistanlığa başlamayanlar veya 3 ncü yıl içinde normal sınav hakkını kullanmayan tabipler üç yıllık mecburi görev yükümlülüğünü bitirmeden tekrar asistanlık sınavına giremezler.

Üçüncü yıl içerisinde asistanlık sınavına girip de

uzman olan tabipler ile tıp öğrenimi ile birlikte uzmanlık eğitimini de yurt dışında yaparak Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre uzmanlık hakkını kazananlar 1 nci fıkrada sayılan kurum ve kuruluşlarda evvelce yaptıkları mecburi hizmet süresi dikkate alınarak 5 yıl görev yapmakla yükümlüdürler. Asistanlıkta geçen süre mecburi hizmetten sayılmaz.

Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) fiili kadrolarında çalışan ve 1 nci fıkra kapsamına giren sağlık personeli ile Adli Tıp Kurumunda görevli tabiplere bu Kanun hükümleri uygulanmaz. Ancak bunlardan iki yıldan az görev yaptıktan sonra Silahlı Kuvvetlerden (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) ve Adli Tıp Kurumundan ayrılanlara da bu Kanun hükümleri uygulanır.

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Bazı Sağlık Personelinin Devlet Hizmet Yükümlülüğüne Dair Kanun Tasarısı

Amaç :

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı, bazı sağlık personelinin devlet hizmet yükümlülüğü ile ilgili esasları düzenlemektir.

(Hükümetin Teklifi)

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına Başvurma :

MADDE 2. — Tabipler mezun oldukları tarihten, öğrenimlerini yurt dışında yapanlar tabip unvanını kazandıkları tarihten, Kanun kapsamına girip Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre uzmanlık hakkını kazananlar da belgelerini Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına tescil için başvurdukları tarihten itibaren en geç üç ay içinde mecburi hizmetlerini yapmak için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına yazılı olarak başvururlar. Bunlar Yönetmelikte saptanan usul ve esaslar uyarınca kura ile atanırlar.

Mecburi Hizmetini Yapmayanlar :

MADDE 3. — İkinci madde hükmüne aykırı hareket edenler veya atandıkları yerlerde göreve başlamayanlar ile göreve başladıktan sonra görevden çekilmiş sayılanlar ya da Devlet Memuru olma vasfını kaybeden mecburi hizmet yükümlüleri mecburi hizmet sürelerince mesleklerini serbest olarak yapamazlar ve birinci maddede sayılan kurum ve kuruluşlarda her ne şekilde olursa olsun meslekleri ile ilgili bir görev alamazlar.

Mecburi hizmetlerini yaptıklarını resmi belgelerle ispatlayamayan tabiplerin ve kapsamdaki diğer sağlık personelinin diplomaları, yabancı memleketlerde tıp öğrenimini tamamlayanlarla Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre uzman olup Kanun kapsamına girenlerden mecburi hizmetini yapmayanların diploma veya belgeleri de Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca yukarıdaki fıkrada belirtilen sürenin sonuna kadar alıkonulur ve sahiplerine verilmez. Ancak mecburi hizmetlerini ifa etmekte olan tabiplerin diplomaları ve uzmanlık belgeleri alıkonulmakla beraber bu süre içerisinde meslek icrasına izin verilir.

Mecburi Hizmetlilerin Yurt Dışına Çıkmaları :

MADDE 4. — Bu Kanuna göre mecburi hizmetini tamamlaymayan, tabipler ve kapsamdaki diğer sağ-

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Kapsam :

MADDE 2. — Bu Kanun;

1. Türkiye'deki tıp fakültelerinden mezun olan veya öğrenimlerini yurt dışında yaparak tabip unvanını kazananlarla,

2. Tababet Uzmanlık Tüzüğüne göre yurt içinde veya yurt dışında uzman olan tabipler,

3. Dış tabibi, eczacı, veteriner, kimyager, kimya mühendisi, kimya lisansiyeri, biyolog ve psikologlar ile bunlardan Tababet Uzmanlık Tüzüğünde sayılan ve tıbbın anadallarından birinde uzman oldukları ilgili mevzuat hükümlerine göre Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tescil edilenler ve bunlardan doktora aşamaları ile öğretim üyeliği unvanını kazananları,

Kapsar.

4. Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı dahil) ve Adli Tıp Kurumunun fiili kadrolarında çalışan tabiplere bu Kanun hükümleri uygulanmaz. Ancak Adli Tıp Kurumundan veya ilgili kanunlarda belirtilen mecburi hizmet süreleri kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapmadan ayrılanlara, bu Kanun hükümleri uygulanır.

Devlet Hizmeti Yükümlülüğü :

MADDE 3. — 1. Tabipler pratisyenlikte iki yıl ve uzmanlıkta iki yıl olmak üzere toplam dört yıl süre ile Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının kanunlara göre tabip atamakla yükümlü olduğu kurum ve kuruluşlarda ve diğer bakanlıkların, yükseköğretim kurumları ve diğer kuruluşların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tasvip edilen kadrolarında devlet hizmeti yapmakla yükümlüdürler.

2. Bu Kanunun 2 nci madde 3 ncü fıkrasında sayılan diğer sağlık personeli gerektiğinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca teklif edilen ve Bakanlar Kurulunca ihtiyaca göre 1 nci fıkradaki süreleri aşmayacak şekilde kararlaştırılan süre kadar devlet hizmetiyle yükümlüdürler.

3. Pratisyenlikte toplam dört yıl devlet hizmetini tamamlayanlar 1 nci fıkrada uzmanlıkta belirtilen hizmeti yapmış sayılırlar.

Devlet Hizmeti Yükümlülüğünün Başlangıcı :

MADDE 4. — 1. Pratisyen tabipler mezun olduktan sonra diplomalarını uzman tabipler uzmanlık

(Hükümetin Teklifi)

lık personeli kişisel veya ailevi sağlık nedenleri dışında tıp fakültelerinden mezuniyetleri tarihinden itibaren mecburi hizmet süresince yurt dışına çıkamazlar. Bu fıkra hükmüne göre yurt dışına çıkacakların Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığından izin almaları zorunludur.

Mecburi Hizmetlilerin Askerlikleri :

MADDE 5. — İki yıl mecburi hizmeti yaptıktan sonra üçüncü yıl içerisinde asistanlık sınavına girip de uzmanlık sertifikasını alan tabipler askerlik hizmetine alınırlar. Bunların eksik kalan mecburi hizmetleri askerlik hizmetinden sonra tamamlatılır.

İki yıl mecburi hizmeti yaptıktan sonra üçüncü yıl içerisinde asistanlık sınavına girip de, kazanamayan veya sınava hiç girmeyenler veya kazanıp da uzman olamayanlar, askerlik hizmetine alınırlar. Askerlik hizmeti esnasında da asistanlık imtihanına girebilir.

Askerlik hizmetinden sonra, asistanlık imtihanına girip de uzman olmayanların pratisyenlikte eksik kalan mecburi hizmetleri tamamlatılır. Bunlardan bilahare uzman olanlar iki yıl uzmanlık mecburi hizmetini yaparlar.

Tıp öğrenimi ile birlikte uzmanlık eğitimini de yurt dışında yaparak uzmanlık hakkını kazananlar, askerlik hizmetinden sonra, beş yıl mecburi hizmet yaparlar.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

belgelerini tescil için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına başvurmaları, yurt dışında öğrenimini veya uzmanlığını yapanlar 1219 Sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 4 ve 8 nci maddelerinde belirtilen işlemlerini tamamlamalarını müteakip, engeç bir ay içerisinde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca hizmet ihtiyaçları ve uzmanlık dalları gözönünde tutularak yönetmelikte belirtilecek esaslara göre kura ile atanırlar. Mecburi hizmet yükümlülüğünün süresi bu belgelerin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına verilmesi ile başlar.

2. Tıp fakülteleri dekanlıkları ve eğitim hastaneleri baştabiplikleri veya müdürlükleri ile bu kanunun 2 nci madde 3 ncü fıkrasındaki diğer sağlık personelinin yetiştiren kurumlar mezun ettikleri veya ihtisas verdikleri tabiplerin, uzmanların ve bu sağlık personelinin isim ve adreslerini 15 gün içinde Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bildirirler.

3. Bu Kanunun 2 nci madde 3 ncü fıkrasındaki diğer sağlık personelinin hizmet yükümlülükleri Bakanlar Kurulu Kararının Resmi Gazetede ilanı ile başlar ve yukarıdaki 1 nci fıkra esaslarına göre uygulanır.

Devlet Hizmet Mükellefiyetini Yerine Getirmeyenler :

MADDE 5. — 1. Kanun kapsamına giren kişiler devlet hizmeti yükümlülüğünü yerine getirilmeden mesleklerini serbest olarak icra edemezler.

2. Devlet hizmeti için atandıkları yerde mehil müddeti içerisinde belge ile ispatı mümkün zorunlu sebepler olmaksızın göreve başlamayanların, devlet hizmetleri gecikme süresinin iki katı uzatılır.

3. Mehil müddeti içerisinde belge ile ispat edilen zorunlu sebepler ile göreve başlamayanlara, bu süreye zarfında yapmadıkları devlet hizmetleri tamamlatılır.

(Hükümetin Teklifi)

Diğer Mevzuata Göre Mecburi Hizmet Yükümlülükleri :

MADDE 6. — Devletten burs alarak veya herhangi bir kurum hesabına borçlanmak suretiyle öğrenimini tamamlayanların ilgili diğer mevzuatla saptanmış mecburi hizmet süre ve yükümlülükleri saklıdır.

Yönetmelik :

MADDE 7. — Mecburi hizmetin şekli, uygulanacak usuller, yerleri ve Kanunun içeriğine ve uygulamaya ilişkin sair hususlar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir Yönetmelikte gösterilir.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Asistanlık Sınavına Giriş :

MADDE 6. — Pratisyen tabipler ilk yıl sonundan itibaren asistanlık sınavına girebilirler. Ancak asistanlık sınavını kazananlar iki yıllık devlet hizmetini bilfiil tamamlamadan bu göreve başlayamazlar.

Devlet Hizmetlilerin Askerlikleri :

MADDE 7. — Bu Kanun kapsamına giren ve askerlik görevi ile yükümlü sağlık personeli ilgili mevzuat gereğince mezun oldukları tarihten itibaren askere alınabilirler.

Diğer Mevzuata Göre Mecburi Hizmet Yükümlülükleri :

MADDE 8. — Devletten burs alarak veya herhangi bir kamu kuruluşu veya kurum hesabına borçlanmak suretiyle öğrenimini tamamlayan sağlık personelinin ilgili diğer mevzuatla saptanmış mecburi hizmet süre ve yükümlülükleri saklıdır. Bu personelin devlet hizmeti için atanmalarında Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca bu yükümlülükleri gözönünde tutulur.

Uygulanacak Mevzuat :

MADDE 9. — Devlet hizmetlileri için bu Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

Yönetmelik :

MADDE 10. — Devlet hizmeti yükümlülerinin Milli Savunma Bakanlığı, Adli Tıp Kurumu ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar arasında dağılımı ile atama esas ve usulleri, uygulamaya ilişkin sair hususlar Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca; Adalet, Milli Savunma, Maliye, Milli Eğitim ve Sosyal Güvenlik bakanlıkları ile müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle tespit edilir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte uzmanlık eğitiminde bulunan sağlık personeli bu kanun hükümlerine göre iki yıl devlet hizmeti yapmakla yükümlüdürler.

(Hükümetin Teklifi)

Yürürlük :

MADDE 8. — Bu Kanun 1 Ocak 1981 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 9. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

Yürürlük :

MADDE 11. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 12. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

15 Haziran 1981

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Menteş

Milli Savunma Bakanı V.
Prof. M. N. Özdaş

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı V.
K. Cantürk

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yard. B.
Prof. Dr. N. Ayanoglu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı V.
İ. Evliyaoğlu

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. B. V.
Ş. Kocatopçu

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Kültür Bakanı
C. Baban

